

cavernes. Et prego de pensar en quina situació estrobaria un home alçat de la terra fins a la regió de l'aire on aquest espantós i cruel combat entre el fred i el calent terrorifica a tota la natura per la seva violència.

IV. El mateix fons que causa aquests horribles fragors en el món exterior, es troba en el món interior de l'home. Mira un home endut per la impetuosa fogaoritat d'una còlera robiosa i armot per la venjança, amb els ulls llampegants, una boca escumejant, les dents xerriant, tot el cos tremolant i només respirant foc i sang, saqueig i carnatge, i en trobaràs, si més no, una lleugera imatge o qualques trets ben vius. Aquest fons de l'home, qui era el seu millor amic en l'harmonia amb la saviesa divina, en ser la base i el lligam etern que torna l'home immortal, es torna el seu més gran enemic domèstic, a menys que per l'ajuda de la gràcia i de la llum, que il·lumina tot home en venir al món,\* no el torni a posar en l'ordre i en la concòrdia per les que el Creador l'havia destinat. Aquest foc, o fons igni, per dir-ho així, és un Imant, una fani i una ret que atrau a si tot el que troba per radollar-se i refrescar-se. Si es gira del costat de la llum que engendra la mansuetud, acria el manà celste i l'aliment dels àngels o la mateixa parenta viva que procedeix de la boca de Déu i que està a prop en la nostra boca i en el nostre cor,† i es farà una joiosa metamorfosi d'aquest esperit de foc i d'aquest fons tenebrós en un infant de llum. Però aquest mateix fons se li torna un enemic i un botxi cruel si, com aliment, només li dona la palla, el farratge, la fusta, l'estopa de les coses d'aquest món que consumeix com res sense sàciar

\* Joan, c. 1, v. 9, 10

† Rom. c. 10, v. 8

la seva gana ni apagar la seva set, car en lloc d'a temperar-lo, l'encien encara més. Això és la causa de les seves cobduïes, les seves còteres, les seves venjan ces, les seves ràbies i els seus desesperis que són creus inflamades amb aquest foc infernal, i amb les que el diable afligeix als seus partidaris.

V. Hem avançat amb una veritat incontestable, aquest fons de foc o esperit de foc, que la santa escriptura anomena **tenebres exteriors**, és amb tot la base i el pare de la llum. La llum és un llamp ec dolç, amable, ple de força, de vida, de virtut i fins i tot de mansuetud quan l'aigua depona el foc en el llamp ec, puix sense foc i sense aigua no es fa cap llamp ec, el qual té el foc per pare i l'aigua per mare. Medita bé el precedent primer capítol i hi trobaràs més meravelles de les que no semblava en un principi. Cal, però, entendre-ho tot espiritualmente en el món interior, tal com ho entenem i veiem materialment en el món exterior que no és més que una figura o una imatge (**schema**, I Cor. i.7, v.31) d'aquell. Així doncs, la llum dóna la vida, la bondat, la bellesa i el preu de totes les coses, de la mateixa manera que el foc tenebrós només dóna honor, terror, aflicció coenta i mort rosegadora, allí on es troben. Ve't aquí les grans causes de les creus consoladores i de les creus ofligidores. Com més lluny s'està de la font de la llum, més se sent l'angoixa de les tenebres. Exami na els homes segons aquest principi i veuràs com en la major part d'ells se'ls hi dibuixa en el rostre la seva felicitat o la seva desgracia. Un home que gaudeix de la llum interior deixa traslluir una ànima festiva banejada de serietat i gravetat, una probitat de costums, una pureza de vida, una con ducta dolça, unes paraules càndides i una mansu etud que modera totes les passions. Al contrari, una persona que encara està en el seu foc tenebrós no més mostra, fa i parla de desordres, trapelleries,

plaers brutals i sensuals, paraules equívocues, gestos indecens, sempre inquiet i d'una tristesa mortal o d'una folla efusió de joia i de riollades, etc.

**VI.** L'home, per la seva caiguda, no només perdé la graciava companyia de la llum degut a l'allunyament de la saviesa divina, sinó que com a conseqüència necessària de la privació de la llum, la terra fou maledida i ja només produïx espines i bardisses, i l'home fou condemnat a menjar el seu pa amb la suor del seu rostre. Aquí està el començament de la creu de penitència a la que tots estem condemnats si volem recobrar, per la gràcia de Jesucrist, la nostra primera innocència i pura lluminosa. Les causes de les creus aflictives estoben en la contrarietat, d'on neix el combat per vencer la part enemiga i sobretot el gran adversari, com l'anomena St. Pere I, c.5, v.8, que coneix d'aquí d'allà com un lleó que rugeix tot buscant la presa per devorar-la. Els altres enemics domèstics que també ens lluiten una guerra ben cruel, són les nostres passions malmenades, les nostres cobejances desordenades que es llenen de cap sobre tot el que els presenta la corrupció de la carn, la cobejança dels ulls i la supèrbia de la vida. Encara tenim una serpentina en nosaltres,\* és bella, joliva i bufona, es fica per tot, fins en el santuari, avui en dia governa a tots els que es diuen savis, de cap manera vol cedir el pos al seu mestre que és l'esperit en l'home. Quasi no gosó anomenar-lo, puix se n'ha fet una petita divinitat que ho decideix tot com mestressa, que aneu dicta la llei, que regula tots els consells i els desitjos dels homes, que presideix en les assemblees, que fa el que diuen els grans esperits i ben sovint els esperits forts, el veritable nom dels quals és Ateu. Possiblement ho endevinaràs sense que t'ho digui, es tracta de la RAO aquesta petita

\* 2 Tes. c.2, v.3,4,7.

pesta domèstica, aquesta enemiga declarada de la creu, aquesta esfalagadora i enganyadora, que estant destinada a regular les coses corporals i exteriors vol dominar per damunt del mateix esperit i esclavitzar-lo sota les seves lleis. Res diré de la gran riquesa d'elements, de les seves produccions en nombre i varietat, de la contrarietat de les seves qualitats que finalment duen al nostre cos mortal a la podridura, ni de les influències malignes dels astres, on l'enemic comú llança les seves fletxes enverinades amb tots els seus fruits emmetzinats que assalten contínuament la pobre barraca del nostre cos tot amenaçant-lo de prompta ruïna, alterant la nostra salut, capgirant sovint les nostres esperances pels aiguats, per les sequeres, per les pedregades, pel llamp i d'altres flagells com la pesta, la guerra, la fam que tant sovint encenen, a fi que els homes suportin el càrrec de les seves abominacions versat per ells mateixos. Aquest és el nombre de l'home i de la bèstia apocalíptica que causa les grans creus a fora i a dins. Anem més enllà.

**VII.** D'aquí veiem que la creu és un combat de dues coses contràries l'una amb l'altra, una vol dominar l'altra. Aquesta contrarietat ve de la multiplicitat, car on només hi ha unitat, només hi ha igualtat o concòrdia i harmonia. Qui vol alliberar-se de la creu ha de sortir de la rècula, on està la varietat i multitud, i esforçar-se en tornar a entrar en la unitat, on només hi ha pau, amor, unió, repòs i tranquil·litat. Mentre hi haurà contraris, hi haurà combat i per conseqüència creus i patiments. Com més s'allunya del centre de la unitat, més s'entra en la divisibilitat de la circumferència i en els perills i ocasions del pecat que és un desviament de Deu com a centre de totes les coses i un retorn o lligam o amor vers la ruïna que està en la vasta extensió de la perifèria. Només hi ha un sol veritable i únic bé, fora del qual tot és mal, corrupció, vanitat, tenebres